

Een tijdelijk kader voor stikstofemissies

Sinds enkele weken staan we met het Algemeen Boerensyndicaat in de frontlinie om een werkbare tijdelijke regeling uit de brand te slepen voor omgevingsvergunningen, in afwachting van een definitieve en robuuste wetgevende basis. Wanneer een tijdelijk kader afgeklopt wordt in de schoot van de Vlaamse Regering, zal het onvermijdelijk onder voorwaarden zijn. We blijven daarbij mee zoeken naar uitwegen om onnodige afbouwscenario's te vermijden.

Voor ons blijft de eerste boodschap richting beleidsmakers helder: landbouw kan niet alleen opdraaien voor te lakse overheidsmaatregelen, fouten en nalatigheden uit het verleden. Alle sectoren moeten mee door het stof richting 2030 en verder. Alle activiteiten die aanleiding geven tot stikstofemissie en -depositie moeten op gelijke voet benaderd worden. Rekening houdend met het stikstofarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen dd. 25 februari 2021 lijkt het eenvoudig verlagen van drempels noch voor NO_x, noch voor NH₃, een goede optie. Een grondige lezing van het arrest maakt duidelijk dat de rechters zeer strikt omgaan met het begrip "significante impact op natuurwaarden" en voor ons is het duidelijk dat een voorlopig kader met verlaagde drempel moeilijk de juridische toets doorstaat door het nog steeds ontbreken van een passende beoordeling van het kader zelf.

Om toch verder te kunnen moet er minstens een overgangsregeling komen die, ook al is het tijdelijk, rechtszekerheid geeft aan de landbouwers die, in de periode tot het definitief kader er is, einde vergunning komen te vallen. Voor die situaties moet van rechtswege verlenging komen, met na de uitvaardiging van het definitief kader de mogelijkheid en voldoende tijd om zich aan te passen indien nodig. Ter herinnering: ook bij de eerdere PAS-regeling werd dit voorzien, met einddatum van die verlenging in 2019. Dat was het jaar dat er een definitief kader zou zijn, maar er door nalatigheid nooit kwam, met alle gevolgen van dien op vandaag. Alle bedrijven zouden zo kunnen verder werken, zij het wel soms onder een tijdelijke toelating.

Verder vragen we in het tijdelijk kader om vergunningsaanvragen waarbij vergunningen voor niet-ammoniakemissie-activiteiten aangevraagd worden, uit het ruimere dossier waar ook veehouderij bij komt kijken, te halen. We vragen om hiervoor om een noodregeling te treffen waardoor het mogelijk moet zijn om dergelijke aanvraag te laten opsplitsen. Zo moet het mogelijk zijn om het bouwen van een opslagloods los van de gehele omgevingsvergunning (inclusief stallen of mestopslag enz.) te beoordelen en te vergunnen. Vergunningsplichtige werken op gemengde bedrijven zonder (extra) emissie kunnen zo doorgaan en het gelijk speelveld, met niet-veehouders, blijft zo gegarandeerd.

Nog te voorzien in de tijdelijke regeling zijn de vergunningen die betrekking hebben op reeds geplande significante emissieverlagende technieken, maar ook op interne verschuivingen in veebezettingen zonder dat daar een aanpassing van de vergunning met uitbreiding van de emissie tegenover staat.

We kunnen volgen wanneer men spreekt over een tijdelijke bevrozing van de NER's en voorlopig verbod op NER's mits mestverwerking. Hierbij moet er wel gelet worden op bedrijven die de slapende NER's ter beschikking hebben en in opbouwfase zitten binnen de hen eerder uitgereikte vergunning. Zomaar slapende NER's schrappen komt neer op kapitaalsvernietiging, wat niet gewenst is.

Bij de discussies rond het tijdelijk kader én daarbuiten herhalen we ook altijd en overal onze vraag om in de berekeningen richting definitief kader ook mee te nemen wat de vermindering van de uitstoot door een vermindering van de emissies omwille van natuurlijke uitvloeit van bedrijven uit de sector (leeftijd) betekent. Wij willen absoluut niet in een scenario terecht komen waarvan achteraf (2030) zou blijken dat de gevraagde en geleverde inspanningen niet nodig bleken.

Om tot een definitief kader te komen, zal gebiedsspecifiek werken niet volstaan. Daarom pleit het ABS voor een generiek kader, waarbij emissiearme stallen in de veehouderij op termijn algemeen goed worden wanneer dit ook mogelijk en draagbaar is. Dit zou in de praktijk ertoe moeten leiden dat een aantal bedrijven grotere inspanningen leveren om anderen, die niet in de mogelijkheid zijn om hun belasting te verkleinen, toch vergunbaar te maken en een diverse landbouw te behouden. Het principe "een gepaste last op de juiste schouders" is daarbij nooit veraf. Het spreekt voor zich dat de bedrijven die deze inspanningen moeten leveren ook correct ondersteund moeten worden.

Wij huiveren van te overhaaste besluitvorming en willen absoluut geen steekvlampolitiek, maar een duidelijk engagement naar de toekomst. Een deftig tijdelijk kader, met respect voor eerder aangegane engagementen, waarbij ook de achtergronddepositie niet kan toenemen, is in se mogelijk.

In een tijdelijk kader willen we geen voorafnames op het definitief kader voorgeschoteld krijgen, die een uiteindelijke piste in de weg kunnen staan of de discussies daarover bemoeilijken.

Beleidsmaatregelen met grote impact koppelen aan een tijdelijke regeling via een omzendbrief is zelfs uit den boze.

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerensyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | @voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS